

De volgende dag mag Tula weer naar buiten. Lucia en Martinus krijgen de opdracht hem naar zijn hut te brengen. Tula schreeuwt het uit zodra het deurtje van het hok opengaat. Hij klapt naar de grond en klemt zijn handen tegen zijn ogen.

Eindelijk komt hij overeind. Lucia en Martinus willen hem ondersteunen, maar hij duwt ze weg. Hij wil zelf lopen, dat is wel duidelijk. Wankelend strompelt hij als een pasgeboren ezel naar de hut. Daar zakt hij ineen op zijn matje. Totaal uitgeput.

Uren gaan voorbij. Lucia, Martinus, Kromme Julius en Benedicto waken al die tijd aan Tula's zijde. Pas als de avondlucht rood kleurt, opent hij eindelijk weer zijn ogen.

Lucia schept water uit de oude boei die is omgebouwd tot waterbak en geeft Tula voorzichtig te drinken. Hij kan zijn uitgedroogde lippen bijna niet bewegen, waardoor de meeste waterdruppels links en rechts van zijn mond naar zijn hals glijden.

Lucia ziet het en dept Tula's kin en hals met een zachte doek die Martinus uit de keuken heeft meege-smokkeld. Daarna smeert ze zalf op zijn gehavende lippen en oogleden.

Kromme Julius is de eerste die spreekt. 'Waarom

speel je met vuur, amigu?’ vraagt hij. ‘Je bent zo koppig en eigenwijs! Wat is die pijn je waard?’

‘Ik voelde geen pijn, oude man,’ zegt Tula. ‘Jezus hield het veertig dagen vol in de woestijn. Dan moet ik klagen over drie? En wie speelt er hier met vuur?’

‘Jij,’ zegt Kromme Julius. ‘Het geduld van de shon raakt op, Tula. Als jij zo doorgaat, ben je straks geen fito meer, maar een doodgeslagen dier en krijgt Centje jouw baantje. Dan wordt het alleen maar erger voor ons. Is dat wat je wilt?’

Tula sluit zijn ogen. Hij probeert er een glimlachje uit te persen, maar zijn gortdroge mondhoecken maken dat onmogelijk. Lucia duwt Kromme Julius opzij en smeert opnieuw wat zalf op de gebarsten lippen.

Plotseling springt er een pega pega-hagedisje op de hoekpunt van Tula’s matje. Als Lucia het diertje opmerkt, knijpt ze haar ogen samen. Ze ziet het goed: tussen zijn bolle ogen zit een klein, wit streepje!

Ze port Martinus. Die heeft het hagedisje blijkbaar ook al gezien, want hij strekt zijn hand uit, maar de pega pega schiet snel weer weg.

Lucia draait haar hoofd naar Tula, die zijn ogen nog steeds gesloten heeft. Hij heeft dus niets in de gaten. Voorzichtig aait ze over zijn kleine krulletjes.

‘Een vallende vrucht maakt geen onderscheid tussen dag en nacht,’ zegt ze, kijkend naar Benedicto en Kromme Julius. ‘Hij valt als de tijd rijp is. Dat zei Tula in het hok. Wat bedoelde hij daar toch mee?’

Julius maakt een gebaar. ‘Niks natuurlijk,’ zegt hij. ‘Drie dagen in de hel eist zijn tol. Ik heb het zelf meegemaakt. Je wilt niet weten wat ik allemaal uitkraamde. Pas na een week was ik weer de oude.’

Martinus buigt zich over Tula heen. ‘Weet je wat ik

ga doen? Ik ga in de keuken vragen of ze een extra portie mais en bonen voor je maken. En anders pik ik het wel. Mango, limoen, suikerkrakelingen, zeg het maar!’

Eindelijk opent Tula zijn ogen. Kreunend duwt hij zichzelf omhoog op zijn ellebogen. Hij kijkt naar Benedicto en Kromme Julius. ‘Willen jullie naar buiten gaan? Ik wil even met Martinus en Lucia alleen spreken.’

De mannen knikken en verlaten de hut. Als ze weg zijn, komt Tula verder omhoog. Hij draait zijn lichaam en gaat rechtop zitten.

‘Niet te snel,’ zegt Martinus. Hij legt zijn linkerarm om Tula’s schouder. ‘Straks val je om.’

Tula glimlacht. ‘Ik val niet om, beste Martinus. Tenminste, niet meer. Die tijd is voorbij. Ik moet jullie bedanken. Als jullie mij geen water hadden gebracht, weet ik niet of ik nu nog in leven zou zijn.’

‘Bedank de rietstengels maar,’ zegt Martinus, terwijl hij naar de berg rietstengels in de hoek knikt. ‘Het was nog een hele klus om er eentje te vinden die mooi hol was. De meeste waren gescheurd, te kort, te dik, te groot of te smal.’

‘Het was Martinus’ idee,’ zegt Lucia. ‘Weet je nog dat hij zei dat je van die rietstengel een fluitje moest gaan maken? Ik vond het een gevaarlijk plan. En dat vind ik nog steeds.’

Ze knikt naar het einde van Tula’s matje. ‘Daar zat zonet een pega pega,’ zegt ze. ‘Heel eventjes maar. Hij had een wit streepje op zijn neus.’

Martinus knikt. ‘Ik wilde hem voor je pakken, maar voor ik het wist was-ie alweer weggesprongen.’

Tula trekt zijn wenkbrauwen op. ‘Orisha zei toch dat hij jullie vier keer zou ontmoeten?’

‘Inderdaad!’ zegt Martinus. Hij kijkt opgewonden naar Lucia. ‘Dan was dit de eerste keer!’

‘Maar wie bedoelde hij precies met “jullie”?’ zegt Lucia. ‘Jij of Tula? Of gaat het over iemand anders?’

Daar heeft niemand een antwoord op. Even is het stil in de hut.

‘Ik moet jullie iets vertellen,’ zegt Tula na een poosje. ‘Ik noemde mezelf Rigaud. Dat deed ik niet zomaar. Kromme Julius denkt waarschijnlijk dat ik gek ben, maar dat is niet zo. André Rigaud heeft gelijk. Als je iets wilt bereiken, dan moet je ervoor gaan. Zelfs als het je dood betekent.’

‘Wat zeg je toch allemaal?’ vraagt Lucia. ‘Ik snap je niet.’

‘Wat ik bedoel, Lucia, is dat we het werk moeten neerleggen. Niet alleen op Kenepa, maar in heel Bandabou. De tijd van vrijheid is aangebroken en iemand moet de bel luiden.’

‘Jij?’ mompelt Martinus.

Tula knikt. ‘Juist, Martinus. Ik.’

‘Weet wat je zegt,’ fluistert Lucia. ‘Als de shon dit hoort, stuurt hij je onmiddellijk naar Willemstad.’

‘En zien we je nooit meer terug,’ zegt Martinus erachteraan.

‘Ik weet precies wat ik zeg,’ zegt Tula. ‘Ik speelde al lang met de gedachte, maar het hok gaf de doorslag. Ik zie geen andere mogelijkheid.’

‘Maar Curaçao is toch geen Saint-Domingue?’ zegt Martinus. ‘Wij kunnen niet op tegen de shon en mensen zoals Schoonewolf en Meijer. Die lui hebben macht! En wapens!’

Tula kijkt hem recht in de ogen aan. ‘Wie ben jij?’ vraagt hij.

Lucia ziet dat Martinus een beetje schrikt van de directe vraag.

‘Weet ik veel,’ zegt Martinus. ‘Martinus, denk ik. Zo hebben ze me genoemd.’

‘Precies,’ zegt Tula. ‘Zo hebben ze je genoemd. Zo heeft de shon je genoemd. En om te laten zien dat je zijn eigendom bent, heb je een brandmerk met zijn familiewapen op je arm gekregen. Dat gaat er nooit meer af, zodat je er altijd aan herinnerd zult worden dat je het eigendom van iemand anders bent. Jij kunt niet lezen, jij kunt niet schrijven, jij kunt alleen maar werken, en als je dat niet goed doet, krijg je met het rietje of stoppen ze je in het hok. Dát ben jij, Martinus.’

Martinus slikt. Hij aait over het brandmerk op zijn arm. ‘Natuurlijk wil ik vrij zijn,’ zegt hij. ‘Maar...’

‘Maar wat?’ vraagt Tula.

Martinus kijkt naar Lucia.

‘Zeg jij dan ook eens wat!’

Maar Lucia zegt niets. Ze denkt terug aan het moment dat zij als kind een brandmerk kreeg. Ze schreeuwde het uit van de pijn en viel toen flauw.

Tula kijkt beurtelings naar Lucia en Martinus. ‘Ik heb een plan,’ zegt hij. ‘Normaal gesproken zou ik zelf contact zoeken met mijn vrienden, maar voorlopig mag ik hier niet weg. Kameel ook niet, daarom heb ik jullie nodig. Dat is de reden waarom ik Kromme Julius en Benedicto heb weggestuurd. Zij zouden mijn plan nooit goedkeuren. Maar ik weet dat jullie het kunnen en willen.’

Hij draait zijn hoofd een kwartslag naar Lucia. ‘Yoruba Orisha,’ zegt hij.

Als Lucia die naam hoort, ziet ze de reuzenhagedis weer voor zich. ‘Wat heeft die met jouw plan te maken?’ vraagt ze.

Tula glimlacht. ‘Alles, Lucia. Alles. Waarom denk je dat hij hier zojuist is verschenen? Weet je nog wat

hij tegen je zei tijdens de montamentu? “Verzamel de kracht om te doen wat je moet doen.” En daarnaast weet ik zeker dat hij met “jullie” jou en Martinus bedoelde. Jullie zijn uitverkoren door Yoruba. Luister...’